U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **V. O.,** zastoupený Mgr. Martinem Jančou, advokátem se sídlem Mikulášské náměstí 11, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 12. 2015, č. j. OAM-785/ZA-ZA05-K07-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 3. 5. 2016, č. j. 58 Az 3/2016 – 29,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozsudkem ze dne 3. 5. 2016, č. j. 58 Az 3/2016 - 29, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 15. 12. 2015, č. j. OAM-785/ZA-ZA05-K07-2015, jímž ministerstvo rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[4] Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jedině vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž

je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[5] O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost tedy bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[6] Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat.

[7] Pokud se jedná o zcela obecně uplatněnou námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 - 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS. V daném případě krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu všech žalobních námitek a posuzoval relevanci stěžovatelem uváděných skutečností s ohledem na kritéria pro udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí ministerstva vycházelo z dostatečně zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatele ve správním řízení. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ministerstvo vypořádalo všechny azylově významné důvody ve vztahu ke všem ustanovením zákona o azylu upravujícím možnost a podmínky udělení mezinárodní ochrany.

[8] Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, rovněž bez bližší konkretizace, nepřesnost informací, z nichž bylo při posuzování situace v zemi jeho původu vycházeno. Nejvyšší správní soud k dané otázce již dříve judikoval, že *„[p]ři používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI, G.: Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU, Budapest, 2007)"* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71). Podrobněji se pak k podmínkám posuzování zpráv o zemi původu Nejvyšší správní soud vyjádřil v rozsudku ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publikovaném pod č. 1825/2009 Sb. NSS. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva dovodil, že *„[v]ěrohodnost informací o zemi původu je třeba posuzovat s ohledem na autoritu a pověst autorů zprávy, seriózност provedených šetření, návaznost a souvislost závěrů a skutečnost, zda uvedená tvrzení jsou potvrzena i jinými zdroji. Při hodnocení zprávy obsahující informace o zemi původu je nezbytné posoudit nezávislost, spolehlivost a objektivnost autora zprávy. Důležité je taktéž vzít v úvahu, jakou měrou je autor zprávy zastoupen v zemi původu, jaké jsou jeho schopnosti získávat informace přímo na místě. Soud připouští, že situací v zemi původu se zabývá větší počet zpráv, je nezbytné upřednostnit ty, které se zabývají stavem lidských práv v zemi původu a přímo uvádějí okolnosti rozhodné pro posouzení reálnosti hrozby nelidského či krutého zacházení. Relevance a váha zprávy je závislá na tom, do jaké míry se přímo věnuje otázkám posuzovaným v daném řízení. Zprávě, která obecně popisuje socioekonomické podmínky v zemi původu a nepojednává o specifických otázkách, jež musí být v řízení objasněny, pak bude zpravidla přiznána menší váha."* V daném případě není důvodu pochybovat o objektivitě zpráv Ministerstva zahraničních věcí, Freedom House, Amnesty International, Human Rights Watch a Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky. Nejvyšší správní soud shledal, že jak zdroje, tak zjištěné informace splňují všechny shora uvedené požadavky. Stěžovatel přitom neuvedl žádné skutečnosti svědčící o neúplnosti zjištěných informací či nemožnosti je aplikovat na daný případ.

[9] Co se týče stížní námitky o nárůstu korupce u ukrajinského úředního aparátu, je třeba uvést, že obecné tvrzení o zkorumpovanosti úřadů na Ukrajině bez jakékoliv vazby na posuzovaný případ je pro hodnocení žádosti o udělení mezinárodní ochrany zcela irelevantní (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015, č. j. 9 Azs 196/2015 - 25). Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že žadatel o mezinárodní ochranu musí v žádosti uvést skutečnosti, z nichž dovozuje, že se nachází v postavení, pro něž mu svědčí některý z důvodů pro její udělení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007 – 63), a musí rovněž unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 5. 2009, č. j. 4 Azs 83/2008 – 69). Této povinnosti však stěžovatel nedostál, resp. neuvedl žádné důvody, které by udělení mezinárodní ochrany jeho osobě v kontextu jím tvrzené korupce na Ukrajině odůvodňovaly.

[10] Pokud stěžovatel dále namítl ohrožení své osoby na zdraví a životě z důvodu ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny, je třeba odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS), podle které nestačí k udělení mezinárodní ochrany pouze

existence ozbrojeného konfliktu na území země původu žadatele, ale žadateli musí v důsledku takového konfliktu hrozit reálná újma, např. v podobě vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. V situacích tzv. totálního konfliktu hrozí vážná újma v zásadě každému žadateli přicházejícímu z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na území této země nebo regionu jej vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Pokud ozbrojený konflikt nemá charakter tzv. totálního konfliktu, musí žadatel *„prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.*“

[11] K bezpečnostní situaci na Ukrajině se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, kde konstatoval, že *„[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.*“ Odkázat lze také na další rozhodnutí, ve kterých se této problematice Nejvyšší správní soud věnoval, např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, či ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 - 28.

[12] Místem pobytu stěžovatele na území Ukrajiny přitom byla obec B. v Zakarpatské oblasti, která se nachází v západní části země. Západní část Ukrajiny nebyla vojenskými událostmi nijak významněji zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu dotčených ustanovení zákona o azylu. Nejvyššímu správnímu soudu nejsou známy ani žádné jiné relevantní informace, na jejichž základě by vyvstaly pochybnosti, že by neudělením mezinárodní ochrany došlo k porušení zásady *non-refoulement*.

[13] K otázce pronásledování stěžovatele ze strany státních orgánů z důvodu jeho přesvědčení, tj. odmítání nástupu k výkonu vojenské služby a účasti na bojových akcích, lze odkázat na rozsudek ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 – 49, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že *„[o]dmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým přesvědčením nebo náboženstvím.*“ Samotné odmítání vojenské služby tedy odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu. Branná povinnost je totiž sama o sobě zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 – 44, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015 – 30, ze dne

17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, ze dne 22. 7. 2015, č. j. 2 Azs 160/2015 – 43, nebo ze dne 10. 9. 2015, č. j. 2 Azs 175/2015 – 34).

[14] V nyní řešené věci je navíc možné poukázat na skutečnost, že stěžovateli nebyl povolávací rozkaz k výkonu vojenské služby doručen, přičemž je nanejvýš nepravděpodobné, že by byl stěžovatel ve věku 57 let do armády vůbec povoláván. K tomu je třeba dále uvést, že z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045-LPTP, vyplývá, že podmínky vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojáci základní vojenské služby pak nejsou (na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny ani nesmí být) do zóny antiteroristické operace (ATO) povoláváni.

[15] Stěžovatel v kasační stížnosti také upozornil na svoji osobní a ekonomickou situaci, kdy na území Ukrajiny již nemá žádné zázemí. V této souvislosti dále uvedl, že nyní žije s partnerkou, která je občankou České republiky. Uvedená námitka tak má Nejvyšší správní soud zjevně dovést k závěru, že vycestování stěžovatele z České republiky by bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Takový rozpor by pak měl představovat vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

[16] Otázka toho, jaké situace mohou vytvářet rozpor s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, však již byla dostatečně vyřešena v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 - 5, kde bylo ve vazbě na starší judikaturu, zabývající se právě namítaným porušením čl. 8 Úmluvy, a to pohledem dřívějšího znění § 91 zákona o azylu, konstatováno, že *„[j]akkoli ovšem nelze shledat úplnou shodu mezi zněním bývalého § 91 a nynějšího § 14a zákona o azylu, jak bylo zmíněno výše, v otázce, která je řešena v nyní posuzovaném případě tuto shodu shledat lze, neboť jak § 91 dřívějšího znění, tak § 14a nynějšího znění zákona o azylu označoval rozpor s mezinárodními závazky ČR za jednu z alternativ vedoucí k udělení jimi upravovaného režimu ochrany. Ve znění zákona o azylu před účinností novely č. 165/2006 Sb. by tak rozpor vycestování cizince s mezinárodními závazky vedl ke shledání překážky vycestování podle § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, nyní by tato skutečnost byla považována za vážnou újmu ve smyslu jeho § 14a odst. 2 písm. d). Z toho důvodu lze na tuto situaci aplikovat právní názory vyslovené tímto soudem ve vztahu k onomu dříve účinnému ustanovení § 91 zákona o azylu. Ten přitom k výkladu toho, co je možno chápat za rozpor s mezinárodními závazky ČR podle tohoto ustanovení, uvedl ve svém rozsudku ze dne 9. 5. 2006, sp. zn. 2 Azs 177/2005 (publ. na www.nssoud.cz), v reakci na argumentaci údajným porušením článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publ. pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Evropská úmluva“) rozdělením stěžovatelovy rodiny v případě jeho vycestování toto: „Není ani namístě zcela přeformulovávat a obcházet smysl institutu překážky vycestování poukazem na ustanovení § 91 odst. 1 písm. b) zákona o azylu, tedy na rozpor vydání žadatele o azyl s mezinárodními závazky. Tyto mezinárodní závazky totiž nemohou být jakékoliv povahy, ale musejí se vztahovat k samotné zásadě non-refoulement, tedy k objektivní hrozbě výše vyjmenovaných skutečností, a nemohou vykročit ze systematiky a smyslu tohoto ustanovení, jak navrhuje stěžovatel. Jistě by nebylo dostatečným důvodem pro shledání překážky vycestování například ani to, pokud by se žadatel o azyl během svého pobytu v ČR zabýval dovozem zboží z jiné členské země Evropské unie, takže jeho vypovězení do země původu by mohlo uškodit volnému pohybu zboží jako jednomu ze základních mezinárodních závazků ČR plynoucích z*

jejího členství v Evropské unii. Tímto pohledem je třeba vnímat také stěžovatelem citovaný čl. 8 Evropské úmluvy.“ Již z tohoto judikátu tak jednoznačně plyne, že rodinné vazby na území České republiky nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (srov. rozsudek ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52).

[17] Zároveň je nutné konstatovat v souladu s právním názorem vyjádřeným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, že rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí žádosti o mezinárodní ochranu či rozhodnutí o neudělení azylu ani doplňkové ochrany v situaci, kdy žadatel nesplňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, samo o sobě nevylučuje pobyt takového cizince na území České republiky, jsou-li k tomu dány rodinné důvody. Tuto otázku je však třeba řešit v režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany tedy zpravidla nemůže být samo o sobě v rozporu se základním právem cizince na respektování jeho soukromého a rodinného života, i když by realizace takového práva předpokládala jeho pobyt na území České republiky. V takovém případě není ani relevantní důvod pro to, aby správní orgán rozhodující o azylu či správní soud přezkoumávající takové rozhodnutí upřednostňoval ustanovení čl. 8 Úmluvy či jiných mezinárodních smluv zakotvujících právo na soukromý a rodinný život před ustanoveními soudního řádu správního a zákona o azylu, neboť žádná kolize mezi těmito normami za daných okolností nenastává. Pro úplnost lze odkázat též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 47, v němž je uvedeno, že *„poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“*.

[18] Pokud stěžovatel poukázal i na obecně špatnou ekonomickou situaci na Ukrajině a složitý stav na trhu práce, pak z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že nepříznivá ekonomická situace v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu není důvodem pro udělení azylu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 – 65, a ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 – 54, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 8. 2012, č. j. 1 Azs 16/2012 – 37).

[19] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že již v rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, zdůraznil, že o azyl je nutné žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. V daném případě je však z obsahu správního spisu zřejmé, že stěžovatel, ač na území České republiky přicestoval dne 9. 12. 2012, požádal o udělení mezinárodní ochrany až dne 10. 9. 2015. Vzhledem k době a situaci podání jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany tedy lze mít za to, že důvodem jejího podání nebyly naléhavé azylově relevantní důvody, nýbrž snaha o legalizaci pobytu na území České republiky. Ostatně sám stěžovatel v této žádosti pouze uvedl, že z Ukrajiny odjel, protože tam nebyla práce, nemá tam již žádnou rodinu a ani kde bydlet.

[20] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[21] Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[22] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. července 2016

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu